

Universitat
de les Illes Balears

Facultat
d'Educació

**PLA DE FORMACIÓ PER AL PROFESSORAT
FACULTAT D'EDUCACIÓ
ANY ACADÈMIC 2024-25**

1.	PRESENTACIÓ	3
2.	DESENVOLUPAMENT DE LES ACCIONS FORMATIVES	4
2.1.	<i>Acompanyament constructiu al pràcticum</i>	4
2.2.	<i>Descansos actius a l'aula per millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge</i> .	6
2.3.	<i>Pràctiques restauratives per a una convivència positiva</i>	8
2.4.	<i>La tutorització eficaç en el treball de fi de grau (TFG)</i>	10
2.5.	<i>Cap a una formació transformadora de docents</i>	12
2.6.	<i>Tècniques i recursos lingüístics per a la docència: de la correcció al text</i>	15
2.7.	<i>Prevenir el suïcidi i treballar el dol a les aules universitàries</i>	17
2.8.	<i>l'ensenyament en català on és? Estratègies i recursos per fer front a l'emergència del català en l'educació</i>	18
2.9.	<i>El conte i l'àlbum il·lustrat com a eina pedagògica a Educació Infantil</i>	20
2.10.	<i>La intel·ligència artificial per millorar la qualitat de la docència</i>	22

1. Presentació

La Facultat d'Educació de la Universitat de les Illes Balears creu en la formació permanent del professorat com una de les línies fonamentals del triangle equilàter que conformen la formació, la innovació i la reflexió sobre la pròpia pràctica (Caballero i Bolívar, 2015; Casero, 2008; Gros i Romañá, 2004; Imbernón, 2000; Mas, 2011; Rosselló i Pinya, 2011)

Des d'aquest convenciment i donant resposta a les necessitats expressades pel professorat, plantejam un pla anual de formació que té com a objectiu donar continuïtat a les línies formatives ja establertes durant el curs acadèmic 2024-25, alhora que pretén obrir nous camins per a la transformació pedagògica.

Les línies estratègiques que marca aquest pla giren al voltant de la transversalitat de les assignatures, dels canvis metodològics per millorar la docència i de propostes significatives i d'aplicació realista en cada un dels àmbits educatius. Per això, presentam quatre línies estratègiques:

1. Accions per millorar les pràctiques i el TFG, amb dues accions formatives per dotar el professorat d'eines d'acompanyament constructiu per a les Pràctiques i també per adquirir estratègies eficaces amb vista a la tutorització de TFG.
2. Propostes metodològiques per millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge, centrades en l'aprenentatge realista com a estratègia perquè l'alumnat adquireixi competències.
3. Eines transversals per millorar la qualitat docent, basades en la introducció de la intel·ligència artificial a les assignatures, les pauses actives, les estratègies per prevenir el suïcidi i/o els enfocaments restauratius per millorar el clima de l'aula.
4. Estratègies lingüístiques per fer servir el català en les aules universitàries. enfocades en una via doble: tallers de correcció i ús de trucs per fomentar el català a l'aula universitària.

Aquestes línies estratègiques es materialitzaran a través d'accions formatives concretes en forma de curs. Se'n pot consultar més informació a continuació.

L'assistència a aquests accions formatives serà certificada i el procés de matriculació de cada una de les accions es farà a través del web <<https://fueib.org/continua>>.

La continuïtat d'aquest pla formatiu s'establirà d'acord amb la seva avaluació i amb les necessitats expressades pel professorat.

2. Desenvolupament de les accions formatives

2.1. Acompanyament constructiu al pràcticum

Presentació

En el procés de professionalització dels futurs docents, el pràcticum esdevé l'espai ideal per desenvolupar progressivament les capacitats relacionades amb l'exercici d'aquesta professió. Aquesta fase formativa representa el primer contacte amb la professió: és el moment de reconèixer models d'actuació, de contrastar les reflexions teòriques amb la pràctica real, i de plantejar-se interrogants sobre les pròpies idees i aptituds.

Fins ara, no hi ha hagut una formació específica per a les persones que exerceixen la funció de tutors, i la seva tasca s'ha basat en la bona predisposició, l'experiència prèvia i les idees que cadascú ha pogut desenvolupar sobre què significa «acompanyar i orientar» en un procés d'aquest tipus. Tanmateix, per avançar, es percep la necessitat de professionalitzar les capacitats i habilitats que exigeix la funció d'acompanyament de l'alumnat en pràctiques.

Objectius

- a) Capacitar els tutors per acompanyar de manera eficaç i significativa el procés de construcció del coneixement pràctic de l'alumnat durant el període de pràcticum.
- b) Apoderar els tutors en l'ús d'estratègies d'acompanyament i tutorització que els permetin orientar i avaluar la seva tasca de guiatge de l'alumnat en pràctiques.
- c) Analitzar les capacitats professionals dels futurs docents que es poden desenvolupar especialment a través de la tutorització.
- d) Desplegar estratègies i eines d'acompanyament constructiu per afavorir la construcció del coneixement pràctic de l'alumnat en pràctiques, des d'un plantejament reflexiu i crític.
- e) Capacitar els tutors en l'ús d'estratègies d'interacció constructiva per modelar i apoderar els futurs docents envers els models didàctics desitjats ajudant-los a construir una identitat professional pròpia.
- f) Utilitzar estratègies i instruments que ajudin l'alumnat en pràctiques a continuar i avaluar conscientment el seu propi procés d'aprenentatge i implicació, des d'una perspectiva autoreguladora de l'avaluació.

Continguts

- a) Acompanyament constructiu capacitador. Conceptes clau.
- b) Construcció d'una visió global de la professió docent.
- c) Funcions i usos professionalitzadors de la capacitat reflexiva.
- d) La professionalitat desenvolupada i el rol d'investigador de la pròpia pràctica.
- e) Eines per afavorir el desenvolupament del pensament crític i reflexiu per part dels estudiants: les preguntes que fan pensar.
- f) Les accions pedagògiques de l'acompanyament constructiu capacitador: generar confiança, apoderar i intercedir cognitivament.
- g) Estratègies i instruments per generar confiança, apoderar i intercedir cognitivament:

- El respecte i la comunicació de base simètrica.
- El contrast reflexiu entre teoria i pràctica.
- El discurs indagador i les estratègies discursives de la conversa exploratòria.

Metodologia

La formació tindrà dues parts: una formació presencial i una fase d'experimentació, que es correspon amb el procés de tutorització de les pràctiques dels alumnes de la UIB.

Dies: 6 i 13 de novembre, de 12 a 15 hores

Formadores

Begoña de la Iglesia i Gabriela Spano, professores del Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears.

Places: 25 màxim

Pla d'avaluació de l'activitat:

Per obtenir certificació de l'activitat, caldrà:

Assistir almenys al 85% d'hores presencials de l'activitat.

Dur a terme les dues parts del programa: la formació inicial i la fase d'experimentació.

Lliurar la tasca final del programa, que consistirà en una carpeta d'aprenentatge individual que reculli les evidències del procés de tutorització, és a dir, sobre l'acompanyament del tutor.

Més

informació:

<https://fueib.org/ca/continua/753/formacion/curso/1365/acompanyament-constructiu-al-practicum>

Formulari

de

matrícula:

<https://formacio.fueib.org/matricula/c4d996a88d5ad6f2ac03c44b0fe5c45ce121a258/enlace-privado>

2.2. Descansos actius a l'aula per millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge

Presentació

Les persones de tots els grups d'edat passen una gran quantitat de temps en comportaments sedentaris (Castro et al., 2020) i no compleixen les recomanacions mínimes d'activitat física establertes per l'OMS (Bull et al., 2020). El sedentarisme és un comportament comú, especialment entre els estudiants universitaris tant a les aules com durant les hores d'estudi (Castro et al., 2020). A més, s'observa una disminució de l'activitat física en l'etapa adulta primerenca (Cohen et al., 2019). Els alts nivells de sedentarisme es relacionen amb una mala salut cardiometabòlica i mental en joves (Chaput et al., 2020) i amb diverses malalties cròniques en adults, com la diabetis i les malalties cardiovasculars (Bull et al., 2020; Dempsey et al., 2020). Per contra, l'activitat física contribueix a millorar la salut cardiometabòlica, augmentar el rendiment cognitiu i acadèmic, i a reduir el risc de depressió en joves (Chaput et al., 2020). En adults, l'activitat física redueix la mortalitat per totes les causes (Carson et al., 2016), a més de beneficiar la salut mental (Gordon et al., 2018) i la funció cognitiva (Rathore et al., 2017). Per aquest motiu, el projecte s'alinea amb l'objectiu número 3 de desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030: garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones de totes les edats.

Tot i que les investigacions prèvies han mostrat les múltiples conseqüències adverses que la manca d'activitat física pot tenir sobre la salut, durant l'etapa d'educació superior l'alumnat sovint adopta un estil de vida poc actiu. De fet, els estudiants passen asseguts gran part del dia (al voltant de 8 hores) a causa de les característiques de l'activitat acadèmica i de l'entorn universitari.

En les darreres dues dècades, s'han proposat diverses estratègies per integrar l'activitat física en el currículum educatiu, entre les quals destaquen els descansos actius (Daly-Smith, Zwolinsky, McKenna et al., 2018). Els descansos actius es defineixen com una breu pausa d'exercici, dissenyada per ser eficient en el temps i implementada de manera viable a l'aula (Ma et al., 2015), integrada a l'horari lectiu. Per aquest motiu, s'han convertit en una oportunitat didàctica i innovadora que els docents poden incorporar per millorar l'estat de salut de l'alumnat. A més, els descansos actius incrementen l'interès, la motivació i el rendiment cognitiu dels estudiants de diferents nivells educatius (Paulus, Kunkel, Schmidt et al., 2021; Peiris, O'Donoghue, Rippon et al., 2021).

Aquestes pauses no han de tenir un impacte negatiu en el temps d'aprenentatge, sinó que, al contrari, poden afavorir el rendiment cognitiu (Contreras-Jordán et al., 2020). En aquest sentit, la recerca d'Hillman et al. (2011) reflecteix que episodis aguts d'activitat física milloren el rendiment atencional. Altenburg, Chinapaw i Singh (2016) varen mostrar que els alumnes que varen fer dos descansos actius de 20 minuts setmanals varen millorar l'atenció selectiva en comparació amb el grup control, que només en feia un. D'altra banda, la investigació desenvolupada per Mavilidi et al. (2019) també va trobar efectes beneficiosos aplicant descansos

actius de menys durada, que milloraren l'atenció, la concentració en la tasca i la memòria de treball.

Objectius

- a) Sensibilitzar els docents sobre la importància de l'activitat física per millorar la salut i el rendiment acadèmic dels estudiants.
- b) Conèixer metodologies innovadores basades en l'experimentació motriu dins l'aula per posar fi al sedentarisme i reforçar els continguts curriculars.
- c) Capacitar el professorat per utilitzar els recursos proposats pel programa de descansos actius dins l'aula.
- d) Formar els docents perquè experimentin i creïn les seves pròpies activitats seguint la metodologia dels descansos actius.

Continguts

- a) Activitat física i la seva relació amb la salut.
- b) Promoció d'activitat física en entorns educatius.
- c) Els descansos actius: conceptualització i aplicabilitat.
- d) Estratègies i recursos per aplicar descansos actius a l'aula.

Metodologia

La primera part de la formació tindrà un component teòric per establir les bases sobre les quals es justifiquen els descansos actiu. La segona part serà pràctica i amb la participació activa per part de l'alumnat.

Dies: 20 i 27 de novembre, de 12 a 15 hores

Formadors: Josep Vidal, Pere Palou, Adrià Muntaner i Aina Galmés, professorat del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques de la UIB.

Places: 25 màxim

Més informació:

<https://fueib.org/ca/continua/753/formacion/curso/1366/descansos-actius-a-la-aula-per-a-la-millora-dels-processos-densenyament-aprenentatge>

Formulari de matrícula:
<https://formacio.fueib.org/matricula/4faa832fe3728702e0c1f237eb24369a39cd499d/enlace-privado>

2.3. Pràctiques restauratives per a una convivència positiva

Presentació

Les pràctiques restauratives són una manera d'entendre i viure la convivència entre les persones. El seu principal objectiu és ajudar els grups a construir relacions positives i a funcionar de manera col·laborativa. A més, ofereixen eines per abordar els conflictes de manera que permeti restaurar les relacions mitjançant el diàleg. Aquest curs té com a finalitat introduir, de manera pràctica, la perspectiva i les eines de les pràctiques restauratives. També es proposa ajudar a establir les bases perquè aquestes pràctiques esdevinguin una part integral de la vida del centre i del pla de convivència.

Objectius

- a) Valorar la importància de fomentar el sentiment de comunitat i la cohesió del grup com a base per a una bona convivència.
- b) Presentar estratègies per fomentar la cohesió de grup, així com per avaluar-la.
- c) Conèixer i facilitar cercles de diàleg proactius.
- d) Treballar maneres de comunicació que ajudin a millorar les relacions.
- e) Fer servir la conversa restaurativa per tractar conflictes.
- f) Conèixer i saber aplicar els principis i valors restauratius.

Continguts

- a) La justícia i les pràctiques restauratives.
- b) La piràmide de la convivència.
- c) La cohesió de grup i de l'educació social i emocional, claus per a una convivència positiva.
- d) El cercle com a eina de diàleg i creació de grup.
- e) L'escolta i l'expressió afectiva.
- f) Les pràctiques restauratives dirigides a tractar els conflictes.
- g) La finestra de la responsabilitat i el procés just.
- h) Integració de les pràctiques restauratives al pla de convivència.

Metodologia

Aquesta és una formació pràctica i vivencial, que estableix les bases per començar a posar-les en pràctica, requisit indispensable per conèixer-les a fons. La formació consta de:

- Explicacions breus.
- Activitats pràctiques.
- Reflexió sobre la pràctica.
- Propostes de transferència.

En acabar la formació, es facilitaran materials i alguns enllaços per aprofundir en els temes tractats a la formació.

Dies: 4, 11 i 18 de desembre, de 12 a 15 hores.

Formador:

Vicenç Rutlan, llicenciat en Psicologia i Màster en Resolució de Conflictes i Mediació. Ha treballat com a psicòleg i com a mestre a tots els nivells educatius no-universitaris. També ha estat tècnic de convivència de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears, des d'on va assessorar sobre la millora dels plans de convivència dels centres educatius, prevenció i gestió de l'assetjament escolar, mediació i pràctiques restauratives.

És membre de l'Associació de Justícia i Pràctica Restaurativa i del grup de recerca Pràctiques Restauratives, de l'IRIE (Institut de Recerca i Innovació Educativa), de la Universitat de les Illes Balears.

Més

informació:

<https://fueib.org/ca/continua/753/formacion/curso/1367/practiques-restauratives-per-a-una-convivencia-positiva>

Formulari

de

matrícula:

<https://formacio.fueib.org/matricula/bd08905de323b9305dc63488bc2037f34b18532b/enlace-privado>

2.4. La tutorització eficaç en el treball de fi de grau (TFG)

Presentació

El Treball de Fi de Grau (TFG) és una assignatura obligatòria que avalua l'adquisició de competències associades al grau. Tot i que és un treball autònom, la tutorització del TFG és un aspecte fonamental per assegurar uns treballs científics i acadèmics de qualitat. L'Acord normatiu 9954, de 23 de setembre de 2011, exposa el reglament del TFG a la Universitat de les Illes Balears (UIB). En el cas de la Facultat d'Educació, concreta una normativa específica per a la regulació del treball de fi de grau dels títols oficials de grau d'Educació Infantil, d'Educació Primària, de Pedagogia i d'Educació Social de la UIB.

Una de les funcions associades a la tutoria és «assessorar l'estudiant» (art. 2) durant el desenvolupament del disseny d'investigació. A més, detalla les modalitats de treball, que poden ser, entre d'altres, treball empíric o de revisió i investigació bibliogràfica (art. 11). Tot i que és un procés autònom de l'alumnat, la tutorització és un element clau per obtenir un TFG de qualitat. En aquest sentit, els docents han de tenir capacitats generals i específiques per guiar l'alumnat durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Objectiu general

Seguint el fil conductor, l'objectiu general d'aquesta formació és fomentar habilitats docents per millorar el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'assignatura del TFG.

Continguts

En aquesta formació es presentaran els continguts següents:

- a) Anamnesi inicial de l'alumnat que cursa el TFG.
- b) Concreció del tema d'investigació i la metodologia.
- c) Evocació de la motivació intrínseca de l'alumnat.
- d) Figura del tutor durant el procés.
- e) El tribunal de TFG.

Metodologia

Les sessions es plantegen a partir de la metodologia activa, fomentant la discussió i el debat dels docents per arribar a possibles solucions conjuntes. Tot i que els graus d'educació contenen àrees específiques, s'espera arribar a un consens comú per tutoritzar un procés de qualitat durant la realització del TFG. Per això, es faran servir tècniques metodològiques cooperatives i es fomentaran eines de seguiment eficaçes per dur a terme el procés.

Dies i horari: 15 i 22 de gener, de 12 a 14 hores.

Formadora: Sara Bagur, doctora en Educació per la Universitat de les Illes Balears amb Menció Internacional. És membre del Grup d'Investigació en Escola Inclusiva i Diversitat (GREID), col·laboradora del Grup d'Investigació en Estudis de Gènere (UIB), membre de l'Institut de Recerca i Innovació Educativa (IRIE) i membre del

Servei d'Assessorament a la Recerca (SAR, IRIE). És vicedegana de la Facultat d'Educació de la UIB.

Places: 25

Més informació:

<https://fueib.org/ca/continua/753/formacion/curso/1368/la-tutoritzacio-eficac-en-el-treball-de-fi-de-grau-tfg>

Formulari de matrícula:

<https://formacio.fueib.org/matricula/0975a234a2ad9af739292677dfdfef1ffdcdccfb/enlace-privado>

2.5. Cap a una formació transformadora de docents

Presentació

Aquest programa de formació s'adreça a persones formadores —tant en la formació inicial com contínua— que desitgen enriquir o fins i tot modificar la seva manera d'entendre la formació de docents, i que estiguin disposades a explorar les noves perspectives que ofereix la interacció entre pràctica i teoria, quan es treballa des d'una metodologia formativa més integradora, oberta, constructiva i autoreguladora.

Aquesta metodologia es basa en una relació molt més equilibrada entre pràctica i teoria, partint del principi que teoria i pràctica no constitueixen una dicotomia, sinó que es retroalimenten. Això s'aconsegueix quan la teoria no és el punt de partida, sinó una eina per construir una nova mirada cap a l'ensenyament i l'aprenentatge, contribuint així a una transformació significativa de les pràctiques a l'aula.

Perquè aquesta metodologia arribi a bon port, les persones formadores han de desenvolupar competències específiques.

Objectius del programa

- a) Revisar críticament les pròpies capacitats com a formadors per dissenyar, impartir i avaluar intervencions formatives transformadores.
- b) Capacitar els participants per crear entorns d'aprenentatge favorables en les seves pràctiques formatives.
- c) Capacitar els participants en la gestió de les estratègies clau per a una formació transformadora (vegeu la taula de més avall).

Conceptes i continguts clau

- a) Transformació agentiva.
- b) Conceptes espontanis vs. conceptes científics.
- c) Conceptualització de la pràctica.
- d) Doble estimulació i prolepsis.
- e) Mediació en els aprenentatges: zona de desenvolupament real/potencial i pròxima internalització.
- f) Tipus de mediació: estructurada, conceptual i interaccionista.
- g) Interacció contingent i discurs prolèptic.
- h) Intersubjectivitat.
- i) Estratègia pedagògica ESETE.

Aquest programa consta de tres sessions de formació, de quatre hores cada una, impartides per dues formadores expertes en processos de transformació educativa. Cada sessió té com a objectiu donar resposta a les preguntes que apareixen a la taula següent i que estan alineades amb els objectius i continguts del programa. A més, es desenvoluparan 3 hores de seguiment en línia a partir de la tasca generada a les hores presencials:

PRIMERA SESSIÓ	SEGONA SESSIÓ	TERCERA SESSIÓ
<p>ELEMENTS CLAU DE LA FORMACIÓ TRANSFORMADORA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Quina és la finalitat de qualsevol intervenció formativa? • Quins són els elements clau d'una formació transformadora de docents? • Quines capacitats ha de desenvolupar la persona formadora per promoure processos de transformació en els docents? 	<p>ESTRATÈGIES CLAU DE LA PERSONA FORMADORA I</p> <ul style="list-style-type: none"> • Com s'han de planificar les intervencions formatives perquè siguin transformadores? • Quan i com s'han d'introduir els conceptes teòrics (la teoria) i treballar-hi de manera que ajudin els docents a construir un nou coneixement significatiu per a ells? • Com s'han de recollir les evidències de transformació de les pràctiques d'aula i avaluar-les? 	<p>ESTRATÈGIES CLAU DE LA PERSONA FORMADORA II</p> <ul style="list-style-type: none"> • Quines capacitats ha de desenvolupar la persona formadora per crear entorns d'aprenentatge favorables en les seves pràctiques formatives? • Com s'ha de fer servir de manera constructiva la interacció entre expert i novell i entre iguals per estimular la implicació i motivació dels docents, i ajudar-los a construir coneixement nou?

Dies i horari: 4, 5 i 6 de febrero, de 10 a 13 hores. A més, es faran 3 hores de seguiment en línia partir de la tasca generada durant les hores presencials.

Formadores

Olga Esteve i Laura Farró, expertes en processos de transformació educativa.

Olga Esteve és doctora en Ciències de l'Educació. Ha estat professora titular de la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona (1995-2017). Actualment, col·labora amb moltes institucions estatals en l'àmbit de la formació permanent del professorat, tant en cursos específics com en la formació interna de centres. La seva línia principal d'investigació se situa en la investigació educativa, i més concretament en el foment de processos d'autoregulació i en la formació inicial i permanent del professorat. En aquest sentit, s'ha especialitzat en models de formació transformadors. Per això, ha desenvolupat —conjuntament amb diversos equips— un ampli ventall d'estratègies formatives per ajudar a la transformació educativa significativa, en què el docent esdevé protagonista del seu propi procés de canvi.

Laura Farró és llicenciada en Filologia Hispànica i Filologia Catalana per la Universitat de Barcelona. Actualment, és professora col·laboradora dels màsters per a professorat de secundària a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona (UPF) i a la Universitat Autònoma de Bellaterra (UAB). Experta en el disseny i la implementació de programes educatius i formatius transformadors basats en l'aprenentatge realista i el desenvolupament professional, així com en aspectes relacionats amb l'ús del llenguatge i la comunicació com a instruments mediadors en els processos d'aprenentatge. Actualment, assessora diverses institucions educatives en el disseny i implementació de programes formatius relacionats amb

aquests models. Els seus interessos de recerca inclouen la teoria sociocultural i els processos de mediació interaccionistes.

Places: 25

Més informació: <https://fueib.org/ca/continua/753/formacion/curso/1371/cap-a-una-formacio-transformadora-de-docents>

Formulari de matrícula:
<https://formacio.fueib.org/matricula/90c815858c14ace187ee6f44b687d3020f3d322a/enlace-privado>

2.6. Tècniques i recursos lingüístics per a la docència: de la correcció al text

Presentació

En el marc de la implementació progressiva d'uns criteris de correcció lingüística comuns a tota la Facultat d'Educació, i com a resposta a les peticions formulades per diversos equips docents, aquest curs té com a objectiu oferir una formació integral en correcció lingüística i adequació al registre formal, tant en llengua catalana com en llengua castellana. El curs està adreçat a tot el professorat de la Facultat.

La finalitat és proporcionar als docents un coneixement lingüístic sòlid que millori les seves competències en l'àmbit de la correcció normativa (ortogràfica, gramatical i lèxica) i en l'ús adequat del registre formal, que és el propi de l'àmbit acadèmic. A través d'aquesta formació, els participants podran adquirir les eines necessàries per aplicar els criteris normatius amb precisió i coherència, adaptant-los al context comunicatiu formal en què es trobin.

Objectius

- a) Identificar i corregir determinats errors lingüístics.
- b) Aplicar criteris actualitzats de correcció normativa.
- c) Ampliar el coneixement del registre formal en el context acadèmic.
- d) Descobrir recursos lingüístics per a la tasca docent, especialment la de correcció, tant en català com en castellà.

Continguts

- a) Qüestions conflictives de gramàtica catalana: pronoms i preposicions.
- b) Connexió, puntuació i relació: les claus d'un text.
- c) Connectivitat i usos no canònics de les marques de connexió.
- d) Imprecisió lèxica i problemes de concordança.

Metodologia

Cada sessió tindrà una durada de dues hores i combinarà teoria i pràctica de manera integrada. Així, en primer lloc, es començarà amb una explicació breu d'una sèrie d'errors lingüístics que són freqüents entre els estudiants, i es definiran els conceptes teòrics bàsics que ens permeten identificar-los i entendre'ls. En segon lloc, es presentaran els criteris de correcció i adequació que cal conèixer per corregir-los, així com els recursos que tenim a l'abast per consultar dubtes lingüístics. Tot seguit, hi haurà una posada en pràctica dels criteris explicats a partir de la correcció de textos escrits. Finalment, cada sessió es tancarà amb una reflexió col·lectiva que permetrà aprofundir en els conceptes treballats.

Dies i horari

Els dies proposats són: 19 i 26 de febrer; 5 i 12 de març, de 12 a 14 hores.

Formadors: Isabel Crespí, Iban Mañas, Melania Sánchez, Ivan Solivellas,
professors del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General.

Places: 30

Més informació:

<https://fueib.org/ca/continua/753/formacion/curso/1369/tecniques-i-recursos-linguistics-per-a-la-docencia-de-la-correccio-al-text>

Formulari de matrícula:

<https://formacio.fueib.org/matricula/88732ec2bdccd8fb8cc50ed0d867386a5281f920/enlace-privado>

2.7. Prevenir el suïcidi i treballar el dol a les aules universitàries

Presentació

Aquesta formació està emmarcada en el projecte de recerca: «Cures palliatives i qualitat de vida en la infància i l'adolescència. Respostes educatives personalitzades, contextualitzades i interdisciplinàries» (PID2020-114712RB-I00) del GREID de la UIB.

Objectius

- a) Reflexionar sobre els mites i prejudicis que tenim entorn al suïcidi i la mort.
- b) Conèixer el procés de seguiment de les conductes suïcides i autolesives.
- c) Adquirir estratègies per detectar possibles situacions de risc.
- d) Adquirir i reflexionar sobre les estratègies d'acompanyament al dol.

Continguts:

- a) Prevenir el suïcidi. Detecció i primer abordatge.
- b) El dol i el seu acompanyament.

Dies i horari: 19 de febrer, de 12 a 15 hores i 5 de març, de 10 a 15 hores.

Formadores:

Nicole Haber, psicòloga clínica, coordinadora autonòmica per a la prevenció de la conducta suïcida de la direcció General de Salut Mental de la Conselleria de Salut de les Illes Balears.

Ana Cañas i Elena Cuartero, professores del Departament de Filosofia i Treball Social de la UIB.

Places: 20

Més

informació:

<https://fueib.org/ca/continua/753/formacion/curso/1373/prevenir-el-suicidi-i-treballar-el-dol-a-les-aules-universitaries>

Formulari

de

matrícula:

<https://formacio.fueib.org/matricula/6a83984a58f61f0c6945b41ef8e017a18bf73323/enlace-privado>

2.8. I l'ensenyament en català on és? Estratègies i recursos per fer front a l'emergència del català en l'educació

Presentació

A les escoles de la nostra comunitat autònoma, per llei, el català és la llengua vehicular i d'aprenentatge. Els infants han de finalitzar la seva formació demostrant competències en les dues llengües oficials, però les condicions per assolir aquests resultats s'han afeblit durant els darrers deu anys. L'augment de l'alumnat provinent d'altres països, les condicions sociolingüístiques, el relaxament de la consciència lingüística als centres, i sobretot la desaparició de l'equip de suport que formava el professorat en estratègies i recursos per ensenyar el català als infants no catalanoparlants, han fet que constatem una realitat preocupant: l'alumnat entén el català, però no el parla, ni tan sols a l'escola. Actualment, el 87% de les famílies opten per l'ensenyament en català. Per tant, la Universitat ha de formar mestres que responguin a les expectatives d'aquestes famílies i de la nostra societat.

Objectius

- a) Valorar la realitat sociolingüística de l'escola i la necessitat que els futurs mestres coneguin metodologies per ensenyar en una llengua que no és la pròpia de l'alumnat.
- b) Comprendre la necessitat que el català sigui l'eix vertebrador de tot l'aprenentatge.
- c) Conscienciar sobre la importància de ser un bon model lingüístic per als infants.
- d) Conèixer els recursos i estratègies necessaris per ensenyar en una segona llengua.

Continguts

- a) Valoració de la situació sociolingüística a les escoles.
- b) Principis bàsics per al tractament de la nova llengua.
- c) El paper del mestre en les situacions comunicatives i com a model lingüístic en qualsevol nivell educatiu.
- d) Metodologia, estratègies i tipus de recursos per ensenyar en una segona llengua a les escoles (tenint en compte tant l'alumnat ordinari com l'alumnat d'incorporació tardana).
- e) Funcions de coordinació lingüística: documents de centre.

Metodologia

La formació serà presencial. Es partirà d'una reflexió sobre la situació actual de l'ús de la llengua a les escoles i del marc normatiu vigent a l'escola pública, amb l'objectiu de prendre consciència dels canvis que han de dur a terme els centres i els futurs docents per garantir l'ús de la llengua catalana a les escoles. A continuació, es presentarà una proposta d'intervenció orientada al centre (llengua vehicular, referents lingüístics, modelatge, etc.) i al docent (estratègies d'intervenció lingüística i exemplificacions pràctiques de com s'han d'aplicar aquestes estratègies en diferents situacions d'aula, utilitzant un ventall variat i

atractiu de recursos). Finalment, com a transferència, es plantejarà un debat sobre què poden fer els agents del sistema educatiu per promoure un canvi.

Durada

Una sessió de dues hores (anàlisi de la situació actual, plantejament d'un model alternatiu, i estratègies de conversa) i una de tres hores (presentació de recursos pràctics i debat de transferència, per concretar les possibles actuacions de canvi i establir com es pot transferir aquest model a la pràctica de qualsevol docent).

Dies i horari

24 de març, de 10 a 12 hores, i 26 de març, de 12 a 15 hores

Formadors: Antònia Santandreu Simonet, Isabel Miró Pons, Antoni Martí Higinio , Catalina Salas Salas, mestres experts en immersió lingüística.

Places: 25

Més informació:

<https://fueib.org/ca/continua/753/formacion/curso/1370/lensenyament-en-catala-on-es-estrategies-i-recursos-per-fer-front-a-lemergencia-del-catala-dins-ledu>

Formulari de matrícula:

<https://formacio.fueib.org/matricula/225bf80c59d6c81a6d30a4674903617caea9306d/enlace-privado>

2.9. El conte i l'àlbum il·lustrat com a eina pedagògica a Educació Infantil

Presentació

Aquesta formació s'emmarca en els estudis del grau d'Educació Infantil i pretén potenciar els contes i àlbums il·lustrats com a eina pedagògica per abordar els reptes socials contemporanis i els ODS, així com múltiples continguts curriculars. Aquesta iniciativa continua el treball ja iniciat pel professorat en l'aprenentatge realista i les metodologies actives, incorporant i desenvolupant activitats a l'aula en què l'alumnat pugui realitzar un aprenentatge significatiu a través de la narrativa i la cultura, connectant amb els seus coneixements previs, fomentant la reflexió crítica i vinculant-ho amb la pràctica professional.

Objectius

La formació pretén que el professorat pugui:

- a) Conèixer estratègies que permetin acostar l'alumnat al món de la narrativa, de manera que domini l'ús dels contes com a eina per al desenvolupament sostenible i la igualtat, i els pugui integrar en el futur en la seva pràctica docent.
- b) Treballar el disseny, l'aplicació i l'avaluació de noves metodologies educatives a l'educació superior vinculades als contes i als àlbums il·lustrats a l'etapa de 0-6 anys.
- c) Conèixer i avaluar contes, àlbums il·lustrats i diversos formats narratius vinculats als reptes socials contemporanis i als ODS.
- d) Acompanyar l'alumnat perquè assolixi les habilitats de comunicació que li permetin contar i cantar contes.

Continguts

- a) El sentit i els beneficis dels contes, àlbums il·lustrats i altres tipologies narratives com a eina pedagògica per treballar els valors socials i els ODS a les assignatures del grau d'Educació Infantil.
- b) Selecció i avaluació dels contes: criteris i exemples.
- c) Disseny de l'activitat pedagògica, tant a l'educació superior com a l'educació infantil, perquè l'alumnat assolixi els objectius esperats.
- d) Estratègies comunicatives per contar contes, en vincle amb la música i la representació.

Metodologia

L'ús dels contes ja és una pràctica instaurada en el grau d'Educació Infantil. Aquesta formació serà pràctica i vivencial, i es pretén que s'adapti a les necessitats i als interessos del professorat de les diverses assignatures.

Dies i horaris:

17, 27 i 31 de març, de 12 a 13.30 hores

- Sessió 1. Literatura infantil en el context dels estudis de mestre.
- Sessió 2. El conte com eina pedagògica. Criteris i exemples.
- Sessió 3. Cantam un conte.

Formadors:

Jaume Guiscafrè (sessió 1), Joan Portell Rifa (sessió 2) i Arantxa Riera (sessió 3).

Places: 25 màxim.

Adreçat a professorat que imparteix docència en el grau d'Educació Infantil i que utilitzen els contes com a eina pedagògica en els seus cursos.

Més informació: <https://fueib.org/ca/continua/753/formacion/curso/1374/el-conte-i-lalbum-illustrat-com-a-eina-pedagogica-a-educacio-infantil>

Formulari de matrícula:

<https://formacio.fueib.org/matricula/7fc64232841c83168783ec6d6965e1778a2ba453/enlace-privado>

2.10. La intel·ligència artificial per millorar la qualitat de la docència

Presentació

Aquesta acció formativa es presenta de manera conjunta entre la Facultat d'Educació i la Facultat de Dret, a partir de les necessitats detectades entre el professorat i del convenciment que ambdues àrees presenten un àmbit d'actuació i de reflexió comú i bilateral imprescindible.

El curs està dissenyat per permetre la personalització de l'aprenentatge segons els interessos i la disponibilitat dels assistents. Consta d'una sessió presencial inicial, dues sessions virtuals i una sessió final pràctica de posada en comú.

- Sessió 1: presencial. Marc comú de referència i presentació dels reptes.
- Sessió 2: virtual (treball diferencial, per equips, en espai de debat).
- Sessió 3: virtual (treball diferencial, per equips, en espai de debat).
- Sessió 4: presencial. Posada en comú, intercanvi i proposta de difusió.

La finalitat d'aquesta acció formativa és desenvolupar les competències professionals dels docents per adequar-les a les necessitats del context educatiu, social, digital, tecnològic, legislatiu i laboral, en resposta al desenvolupament de la intel·ligència artificial en els espais educatius.

Objectius

- a) Motivar la millora contínua de les competències docents. Afavorir el desenvolupament professional del professorat universitari mitjançant les competències digitals en intel·ligència artificial (IA), per adaptar les metodologies d'aula a les necessitats del context socioeducatiu, psicosocial, tecnològic i laboral, en un món en acceleració tecnocientífica d'automatismes d'IA. Identificar els usos, possibilitats, límits i recomanacions de la IA (com ChatGPT) per acompanyar l'alumnat en el seu aprenentatge, d'acord amb el marc legal internacional, europeu i nacional sobre l'aplicació de la IA en educació (orientacions i legislació de l'ONU, UNESCO, UE, Espanya).
- b) Experimentar i reflexionar sobre les eines d'IA en l'educació universitària. Explorar de manera pràctica l'ús i les aplicacions d'eines d'intel·ligència artificial (especialment, eines de comunicació textual i de vídeo, com ChatGPT, Lumen 5, etc.) per a l'aprenentatge en nivells universitaris (per exemple, a la Facultat d'Educació, Facultat de Dret, etc.). Descobrir eines de suport d'IA per a la gestió de continguts, la programació educativa, la personalització dels aprenentatges i la recerca d'evidències científiques de progrés.
- c) Consolidar la reflexió pedagògica. Conèixer i definir quines necessitats d'actualització digital docent s'identifiquen amb l'aparició de la IA en l'educació. Fer una autodiagnosi de les competències digitals del professorat, així com de les capacitats i necessitats de la IA a l'aula i al context educatiu. Aplicar pilotatges d'IA amb el DUA (Disseny Universal per a l'Aprenentatge) i eines d'ús obert, en català i altres llengües, amb el suport expert de la Societat Catalana de Pedagogia (actualització documental, plantilles de treball, model SELFIE, etc.).
- d) Promoure pràctiques ètiques d'innovació educativa amb IA. Explorar i valorar les eines d'IA utilitzades per construir un marc ètic d'acció amb IA a l'espai educatiu

(per exemple, incorporant els ODS). Identificar possibilitats d'acció solidària amb IA que permetin l'objectivitat transferible i compartida entre iguals, amb lideratge distribuït. Afavorir la col·laboració i el consens entre els diferents sectors implicats en l'educació per gestionar la IA, amb anàlisi i gestió de la realitat qüestionada, la percepció subjectiva de les evidències, i el rol de la IA en el món educatiu (com les notícies enganyoses, diversitat i alteritat, personalització, etc.).

e) Crear criteris i marcs consensuats d'aplicació de la IA. Avançar en la creació d'un marc de referències propi de treball educatiu amb IA, contextualitzat per al desenvolupament professional solidari, el treball de la participació social i la ciutadania activa en un món hiperconnectat. Proporcionar eines per crear criteris comuns, rúbriques de treball i productes consensuats per a la incorporació de la IA a l'espai educatiu universitari, basats en les evidències i la reflexió sobre la pràctica.

Continguts

a) Desenvolupament d'estratègies digitals docents. Treball telemàtic i coordinació en espais virtuals amb lideratge distribuït. S'inclou la utilització de les competències digitals per desenvolupar estratègies interlingüístiques i de transferència entre diferents codis d'interpretació científica de la realitat.

b) Autodiagnosi virtual des del ComDigEdu. Avaluació dels usos de les eines digitals (i d'IA) a l'entorn educatiu. S'aplicaran eines d'ús obert, en català, amb el suport expert de la Societat Catalana de Pedagogia.

c) Diversitat, diferència i pluralitat educativa. Anàlisi dels centres inclusius amb IA i DUA. Proposta de transformació educativa basada en la realitat de cada situació. Exploració i elaboració d'una activitat transversal amb IA (activitat, tasca, projecte o proposta multidisciplinària).

d) La IA en el panorama intercultural. Reflexió des de les evidències i la pràctica personal. Inclou productes d'aula, protocols de coordinació, projecció de processos, difusió de bones pràctiques i creació de xarxes o comunitats d'interès.

e) Seguiment, avaluació i evidència científica de progrés d'aprenentatge amb IA. Avaluació en l'aula, al centre i a la xarxa universitària. Inclou una valoració dels reptes i conflictes legals, ètics i situacionals que se'n deriven.

f) Gestió dels interessos diferenciats. Recerca i publicació documental de pràctiques d'èxit. Inclou formació sobre com presentar articles i comunicacions a les xarxes interculturals i espais internacionals, així com la difusió del propi treball d'aula en webs reconegudes.

Metodologia

El curs es planteja com un espai d'acció i reflexió sobre els usos i abusos de la IA en educació, integrant la pràctica reflexiva i la reflexió sobre la pràctica. S'ofereix l'oportunitat de treballar la formació digital docent en el marc de CompDigEdu, mitjançant la creació d'experiències d'aula que incorporin la IA.

Per recollir evidències de la realitat de l'aula i del centre, s'estableixen pràctiques d'experimentació i pilotatge amb eines diverses, així com sistemes de seguiment entre iguals i revisions recursives, seguint models àgils (Agile).

Les sessions presencials es consideren oportunitats per elaborar un marc referencial comú que afavoreixi el treball individual i en equips, incloent-hi debats oberts i reflexió interdepartamental (i intersectorial, si escau).

Les sessions virtuals funcionen com a espais de transferència a l'aula i al lloc de treball, per aplicar les propostes d'exploració de les diferents eines i recursos d'IA, facilitant així el procés de consens necessari per a la construcció de coneixement i comunitat.

Es preveu que els participants apliquin algunes de les eines, estratègies o criteris apresos a la seva aula o lloc de treball, per fer una reflexió final conjunta.

Les metodologies de recerca d'evidències que s'apliquen en el disseny del curs permeten obtenir resultats pràctics, així com processos reflexius individuals i col·lectius, i productes transferibles (models, plantilles, rúbriques) que poden ser aplicats per incorporar la IA a l'educació a mitjà i llarg termini.

Activitats previstes:

1. Grups de discussió. Crear tres grups de discussió amb estudiants de grau, postgrau i professors per explorar, valorar i acordar l'ús del ChatGPT a la facultat, i recollir totes les opinions al respecte.
2. Plantilles i rúbriques. Desenvolupar plantilles i rúbriques de treball per utilitzar en el pilotatge de les eines de gestió de continguts d'IA més habituals (p. ex., el ChatGPT en versió Premium, Fotor, Lumen 5, etc.) durant les sessions, i valorar les diverses possibilitats d'aplicació en la potenciació de l'aprenentatge i la docència universitària.
3. Espais de debat i reflexió. Crear espais de debat i casos de reflexió per potenciar l'ús d'eines de gestió documental, programació acadèmica i documentació educativa, adaptades a les diverses necessitats reals del món educatiu i universitari (p. ex., Magic School, MegaProfe, Ignite Copilot, etc.).

Dies i horari: sessió presencial: 3 d'abril, de 10 a 13 hores; sessions virtuals: 10 d'abril i 8 i 15 de maig, de 10 a 13 hores.

Formadores: Maria Nieves Lorenzo Gales, inspectora de la Generalitat de Catalunya, i Rosa Maria de la Fuente Castello, formadora del Departament d'Educació, membres de la junta de la Societat Catalana de Pedagogia.

Places: 25

Més informació:

<https://fueib.org/ca/continua/753/formacion/curso/1372/la-intelligencia-artificial-per-a-la-millora-de-la-qualitat-de-la-docencia>

Formulari de matrícula:
<https://formacio.fueib.org/matricula/68d73efef1f92659ab0e2e93d4f389c918490ecf/enlace-privado>

